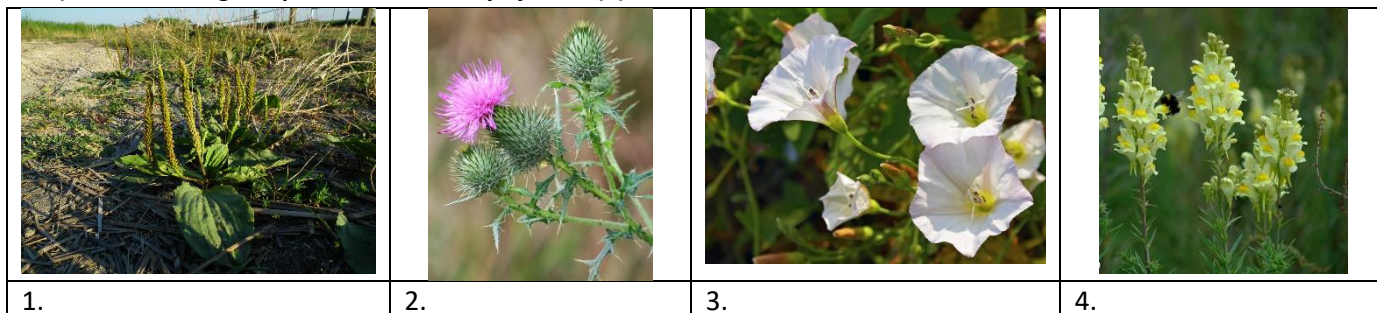

I. VIRÁGKALENDÁRIUM: Késői szzirombontók

30p/

a) Nevezd meg a képen látható növényfajokat! (4)

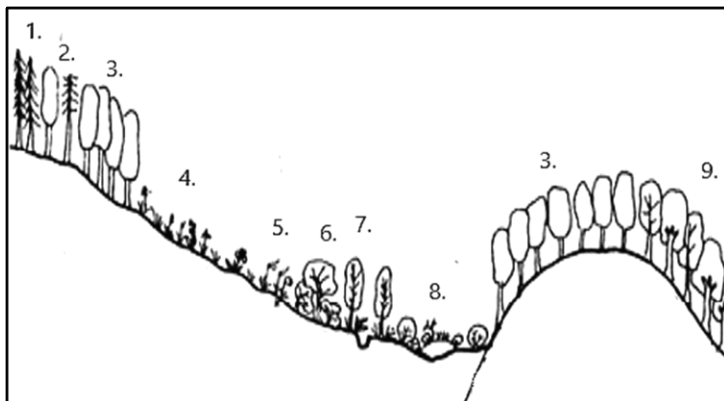
b) Párosítsd a fajokat a rájuk jellemző leírással! Válaszodat (a sorszámot) a rubrikába írd! (26)

a	Az első fagyokig virít a nem túl nedves, napos helyeken: utak mezsgyéjén, kertekben, partoldalokon, szántóföldek gyomszegélyében, réteken, mezőkön és erdei utakon is.	
b	Hosszú ideig kitart egy kevésbé feltűnő virágú, ám annál inkább szembetűnő levelű, utak mentén, árokparton termő gyomnövényünk.	
c	Egy méter magasra megnövő, szúrós szárú és levelű erőteljes növény.	
d	Évelő, tarackos szárú, filigrán növény.	
e	Évelő, függőlegesen lefele hatoló gyökere meglepően mélyre, a földfelszín alá 2-3 m-re is lehatol.	
f	A talajfelszín közelében megbújó, 10-15 cm magas növény. Földfelszín alatti szára rövid gyöktörzsű, ebből erednek a tölevélrózsában álló, nagy felületű lomblevelei.	
g	Szára rendszerint dúsan elágazó, felfele törekvő hajtásrendszer. Rajta teljes hosszában lomblevelekhez hasonló keskeny képletek húzódnak, amelyeken erős tüskék ülnek.	
h	40-50 cm-re nő meg. A földfelszín alatti hajtásrendszeréből következik, hogy a hajtások sok rügyből törnek magasra, ezért rendszerint csoportokban, nagy foltokban találhatók.	
i	A föld feletti hajtásrendszere több méteres, szövedékesen elágazó. Ez magyarázza szélsőségesnek látszó szárazságtűrését is.	
j	Lomblevelei kemények, merevek, hosszúkásak, és mélyen szárnyasan hasogattak.	
k	A levelei oválisak, alsó felükön a legszélesebbek, tompák.	
l	Szára vékony, lomblevelei 2-5 mm hosszúak, kopaszok, ép szélűek és hegyesek.	
m	A levélhasábok szintén mélyen tagoltak, 2-5 hasábból állnak hosszú, akár 6-7 mm-es erős tüskékkel.	
n	Virágai igen aprók, hosszú füzérvirágzatban ülnek.	
o	A növény kiválóan regenerálódik, egyetlen megmaradó alvó rügyből rövid idő alatt újraképzí magát.	
p	A virág 2-3 cm hosszú, kétajakú, sarkantyús virág, nagyon hasonlít a kerti oroszlánszájhoz.	
q	Egy tölevélrózsából több virágzati kocsány ered és emelkedik függőlegesen a magasba. Pártája 2 mm-es, színe sárgásfehér. Elvirágzást követően sokáig a száron maradnak a megszáradt virágai.	
r	A szziromlevelek halvány Sárga színűek, a virág torka élénk narancssárga. Felső ajka 2 hasábú, az alsó 3.	
s	Virágai fészkesek, csak csöves virágokból állnak. A fészkek egyesével, vagy többedmagukkal a szár csúcsán ülnek, gömbölydedek, 20-30 mm méretűek.	
t	Hazánkban közönséges gyomnövény, amely november végéig a legkülönböző növénytársulásokban megjelenik, árokparton, utak mentén, parlagokon.	
u	Szára több méter hosszúra megnövő, vékony, csavarodó, kúszó szár.	
v	Gyógynövényként nyákoldó, köhögéscillapító hatása, a népi gyógyászatban a tüdőbaj elleni teák egyik legfőbb összetevője volt. Külsőleg a lomblevelei makacs, nehezen gyógyuló sebek ellátására javallották.	
w	Lomblevelei lándzsásak, lekerekített csúcsúak vagy hegyesek, beborítják a teljes szárat.	
x	Népi elnevezése: vadtátika.	
y	Virágai tölcsér alakúak, szziromlevelei összenőttek, redősek. A párta fehér vagy rózsaszínes. Termése néhány milliméteres apró tok.	
z	A népnyelv szamárkórónak nevezi.	

II. **HAZAI TÁJAKON: Tájvédelmi körzet az Alpok és a Kárpát-medence találkozásánál** **30p/**

1. Hogyan nevezik a Köves-ároktól keletre és nyugatra található hegységeket? (2)

2. a) Párosítsd az ábra számait a társulásokkal! (9)

Társulás	száma (a)	jellemző (b)
gyertyános-tölgyes		
nyílt és zárt szilikátsziklagyep		
bükkelegyes jegenyefenyves		
bokorerdők és melegkedvelő tölgyesek		
lucfenyves		
égerláp		
bükkös		
szilikátsztyeppelejtők		
patakmenti égerligetek		

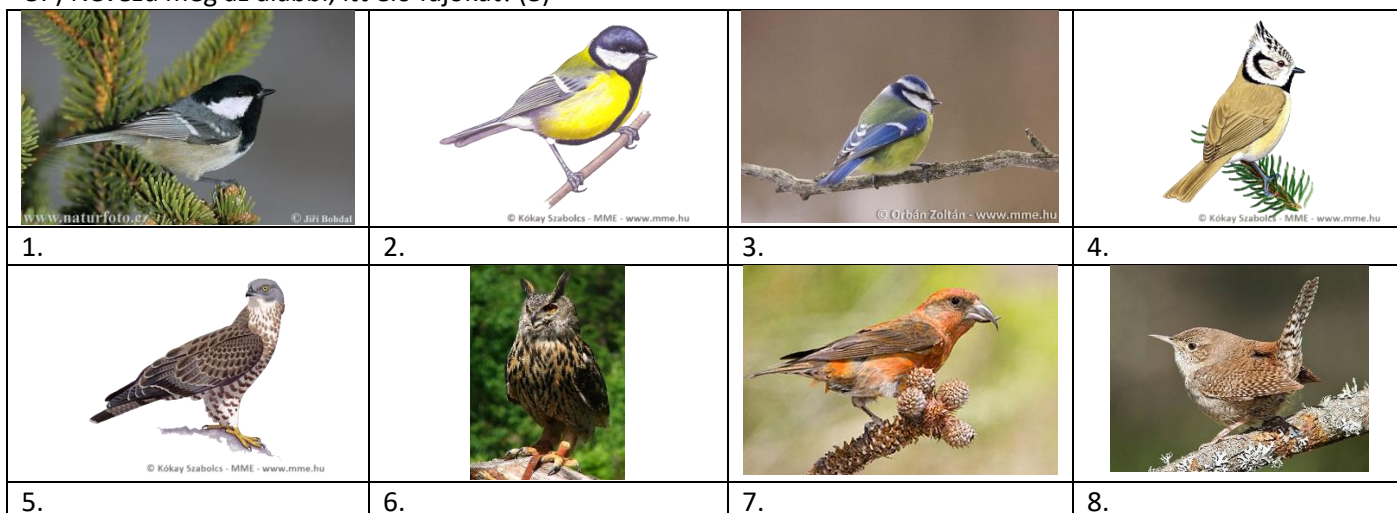
b) Az alábbi élőlényeket/tényezőket rendeld az egyes társulásokhoz! (5)

- A. keresztcsőrű
- B. erdei ciklámen, csarab, fekete áfonya
- C. struccharaszt, turbánliliom, enyves aszat
- D. Ilyen a Muck környéki Tölgyes-mocsár
- E. erdei lizinka, havasi palástfű

3.) Milyen telepített erdők vannak a Soproni-hegység területén? Milyen nyitvatermővel alkot elegyes erdőt? Nevez meg 3 édességet, amit az említett fajból készítenek! (3)

4.) Nevez meg 2 jellegzetes hullót a területről! (2)

5.) Nevezd meg az alábbi, itt élő fajokat! (8)

6.) Miről nevezetes Brennbergbánya? (1)

Leadási határidő: 2021. február 2.

**Természettudományi Tanári, a biológia tanároknak add!
NEVEDET, OSZTÁLYODAT NE FELEJTSD EL FELÍRNI!**

Forrás: TermészetBúvár 2020/5. szám, internet

Összesen: 60 pont/